

Profesní rozvoj učitele pro práci s heterogenním kolektivem

PhDr. Renata Votavová

Otázky pro naše setkání:

Co je heterogenní kolektiv?

Jak v tématu práce s heterogenním kolektivem podporuje školy NPI ČR?

Je něco nového?

Jaké nabízí NPI ČR vzdělávání v tématu?

Heterogenní kolektiv

Je složen ze skupin žáků s různými typy znevýhodnění, s nadáním, s odlišným mateřským jazykem, s problémovým chováním i ze žáků bez speciálních vzdělávacích potřeb.

(Schullery, 2006)

SYNONYMA: PESTRÁ / ROZMANITÁ TŘÍDA

...pro mnohé z učitelů je stálou profesní výzvou.

Dobrý učitel respektuje různost svých žáků a vytváří ve výuce podmínky pro to, aby je co nejčastěji „přistihl při úspěchu“.

Podpora NPI ČR v tématu

RENATA VOTAVOVÁ
KLÁRA ZÁLESKÁ
VERONIKA JEŠÁTKOVÁ
ZONNA BAŘINKOVÁ**Desatero úspěšné práce
s heterogenní třídou**

1. Publikace Desatero dostupná online

1.

Dodržujme rutinu a rituály navozující žákům pocit „my“

Žáci zažívají pocit sounáležitosti se svými spolužáky i díky společným, opakujícím se postupům a činnostem.

KLÁRA MAJČIKOVÁ, RENATA VOTAVOVÁ, VERONIKA JEŠÁTKOVÁ

Příloha 01a DODRŽUJME PRAVIDELNÉ RITUÁLY NAVOZUJÍCÍ ŽÁKŮM POCIT „MY“

Využití: Kartičky k reflexi hodiny, učiva, dne

Poznámka: Karty lze zamíchat a nechat žáky vytáhnout jednu kartu s otázkou, na kterou budou odpovídat. Nebo každý žák může vylosovat svou kartu a kdo má zájem přidat vlastní odpověď, je vítán.

Zdroj: upraveno podle <https://jobvzdelavani.cz/reflexivni-karty>

Co potřebuji upravit?	Co nového jsem si stříhl/a?	Na co bychom se měli podívat společně?	Co rozhodně stojí za poznamenání?
Co mě vytáčelo?	Co jsem zvažoval/a? Co mi pomáhalo se rozhodnout?	Co už mi jde od ruky?	Z čeho mám radost? Co sedlo?
Co – koho chci ocenit a za co?	S kým jsem sdílel/a? Kdo mi pomáhal?	Co se mi otevřelo? Na co mám nové odpovědi?	Čeho na mě bylo moc?
Čím všiml jsem si prošel?	Na co nechci zapomenout?	Od čeho si rád/a odfrku?	Co mě osvěžilo – povzbudilo?

https://drive.google.com/file/d/1WUgBYjFMo8_3D80LEKkUDJxZKxBOMOG0/view

2. Seriál Desatero

Nechte se inspirovat

Provázaný seriál Desatero zásad úspěšné práce s heterogenní třídou publikovaný na webu zapojevsechny.cz

<https://zapojevsechny.cz/clanek/detail/desatero-zasad-uspesne-prace-s-heterogenni-tridou>

qr.als.cz

	Aktivní učitel	Přínos pro žáky
	01 Dodržuje pravidelné rituály navozující žákům pocit „my“	Žáci zažívají pocit sounáležitosti se svými spolužáky i díky společným, opakujícím se postupům a činnostem.
	02 Používá jednoduchý jazyk s možností vizuální podpory pro žáky	Všichni žáci rozumí jednoduchému a srozumitelnému projevu učitele.
	03 Upraví pracovní prostředí tak, aby umožňovalo otevřené vyučování	Žáci mohou často pracovat na místě, které je pro zvolený způsob výuky nejlepší.
	04 Promýšlí zadání obsahově gradovaných úloh	Žáci v hodinách řeší takové úlohy, které svou obtížností odpovídají jejich možnostem, a mohou tak zažívat úspěch po dokončení práce.
	05 Vytváří pestré společné učební situace (s případným zapojením asistenta pedagoga)	Žáci během výuky často dostávají příležitost pracovat způsobem, který jim vyhovuje. Učební situace se střídají tak, aby všichni žáci mohli postupně využívat své vlastní, pro ně funkční postupy.
	06 Ujistuje se průběžně během výuky, že si všichni žáci vědí rady, pravidelně sbírá zpětnou vazbu od žáků	Žáci vědí, jak požádat o pomoc v případě, kdy ji při učení potřebují. Nebojí se o ni říci.
	07 Umožní žákům pracovat svým tempem, což přispívá jednak k dokončení práce, jednak k zažití úspěchu ve výuce	Žáci nejsou stresováni nedostatkem času na dokončení zadáných úloh. Vědí, kolik času jim zbývá a jak případně požádat o časovou rezervu.
	08 Používá kotvící aktivitu pro rychlejší žáky	Žáci vždy vědí, co mohou dělat v případě, že svou práci dokončí dříve než ostatní.
	09 Nastavuje kritéria hodnocení tak, aby žáci mohli zažívat úspěch	Žáci vědí, za co jsou hodnoceni, a pocit úspěchu mohou zažívat opakovaně.
	10 Podporuje žádoucí chování žáků	U všech žáků ve třídě se posiluje jistota a stabilita v chování tím, že jejich žádoucí chování se pozitivně oceňuje.

3. Videoreportáže z inspirativních škol

<https://zapojevsechny.cz/clanek/webinare-a-reportaze-ze-skol-k-tematum-desatera>

Desatero – Díl I. Vytváření bezpečného třídního klimatu (zásady 1, 3, 10)

V ZŠ a MŠ Libouchci jsme navštívili inspirativní hodiny matematiky na 1. stupni. Jak učit žáky prostřednictvím her? Jak je rozhýbat po celé třídě? Jak spojit matematiku s návštěvou divadla, tělocvikem a praktickým životem? Jak pomáhat slabším a jak zabavit ty rychlejší? Jak je vést k týmové práci a vzájemnému hodnocení? Náhled do výuky je doplněn o rozhovory s paní učitelkou a ředitelkou školy.

Reportáž: Desatero práce s heterogenní třídou I.

Webinář: Desatero práce s heterogenní třídou I.

4. Check-list učitele

NPI ČR nabízí k využití jednoduchý nástroj k naplnění zásad Desatera

Nástroj pro dlouhodobý růst

Možnost sebehodnocení

Už po zodpovězení několika otázek víte, kde máte největší prostor pro profesní růst

Ověřené tipy a materiály

Každá zásada vám nabízí konkrétní doporučení a zdroje připravené k okamžitému použití ve výuce

Váš osobní pokrok v čase

Průběžná sebehodnocení a přehledné porovnání výsledků vám umožní sledovat vlastní profesní růst

Check-list učitele pro úspěšnou práci s heterogenní třídou

Zásada úspěšné práce s heterogenní třídou*	Kroky vedoucí učitele k naplnění zásady	Jistota učitele při plnění jednotlivých kroků	Projevy žáků při realizaci dílčích kroků učitele	Četnost sledování očekávaných projevů žáků učitelem
 4. Učitel promýšlí a vytváří obsahově gradované úlohy metodický text zde doporučení pro práci s check-listem zde 	4.1 Učitel respektuje individuální možnosti svých žáků a uvědomuje si zónu jejich nejbližšího vývoje.	NE ☐ s naprostou nejistotou ☐ spíše s nejistotou ANO ☐ spíše s jistotou ☐ s naprostou jistotou ☐ není aktuální	Žáci vnímají své individuální možnosti i předpoklady díky podpoře učitele při procesu učení.	ANO ☐ zřídka ☐ občas ☐ často ☐ vždy NE ☐ zatím nepozorují
	Poznámky			
	4.2 Učitel upravuje jednu společnou úlohu se stejným obsahem pro jednotlivé žáky.	NE ☐ s naprostou nejistotou ☐ spíše s nejistotou ANO ☐ spíše s jistotou ☐ s naprostou jistotou ☐ není aktuální	Žáci pracují na stejné úloze individuálně upravené podle jejich aktuálních možností.	ANO ☐ zřídka ☐ občas ☐ často ☐ vždy NE ☐ zatím nepozorují
	Poznámky			
	4.3 Učitel zadává zároveň různé úlohy, které se liší svým obsahem zadání.	NE ☐ s naprostou nejistotou ☐ spíše s nejistotou ANO ☐ spíše s jistotou ☐ s naprostou jistotou ☐ není aktuální	Žáci pracují na různých úkolech gradované náročností s ohledem na jejich aktuální možnosti.	ANO ☐ zřídka ☐ občas ☐ často ☐ vždy NE ☐ zatím nepozorují
	Poznámky			
	4.4 Učitel opakovaně nabízí žákům na výběr úlohy, které jim umožňují odhadovat své schopnosti a držet se v zóně jejich nejbližšího vývoje.	NE ☐ s naprostou nejistotou ☐ spíše s nejistotou ANO ☐ spíše s jistotou ☐ s naprostou jistotou ☐ není aktuální	Žáci nepracují stále na stejném společném zadání ale mají opakovaně možnost adekvátního výběru úloh v aktuální zóně jejich nejbližšího vývoje.	ANO ☐ zřídka ☐ občas ☐ často ☐ vždy NE ☐ zatím nepozorují
	Poznámky			

A konkrétně...

Modul I

Vytváření
pozitivního
třídního
klimatu

Modul II

Realizace
výuky srozumitelné
pro všechny
žáky

Modul III

Umožnění
různého tempa
a obtížnosti
výuky

HAKE HAKE HAKE HAKE

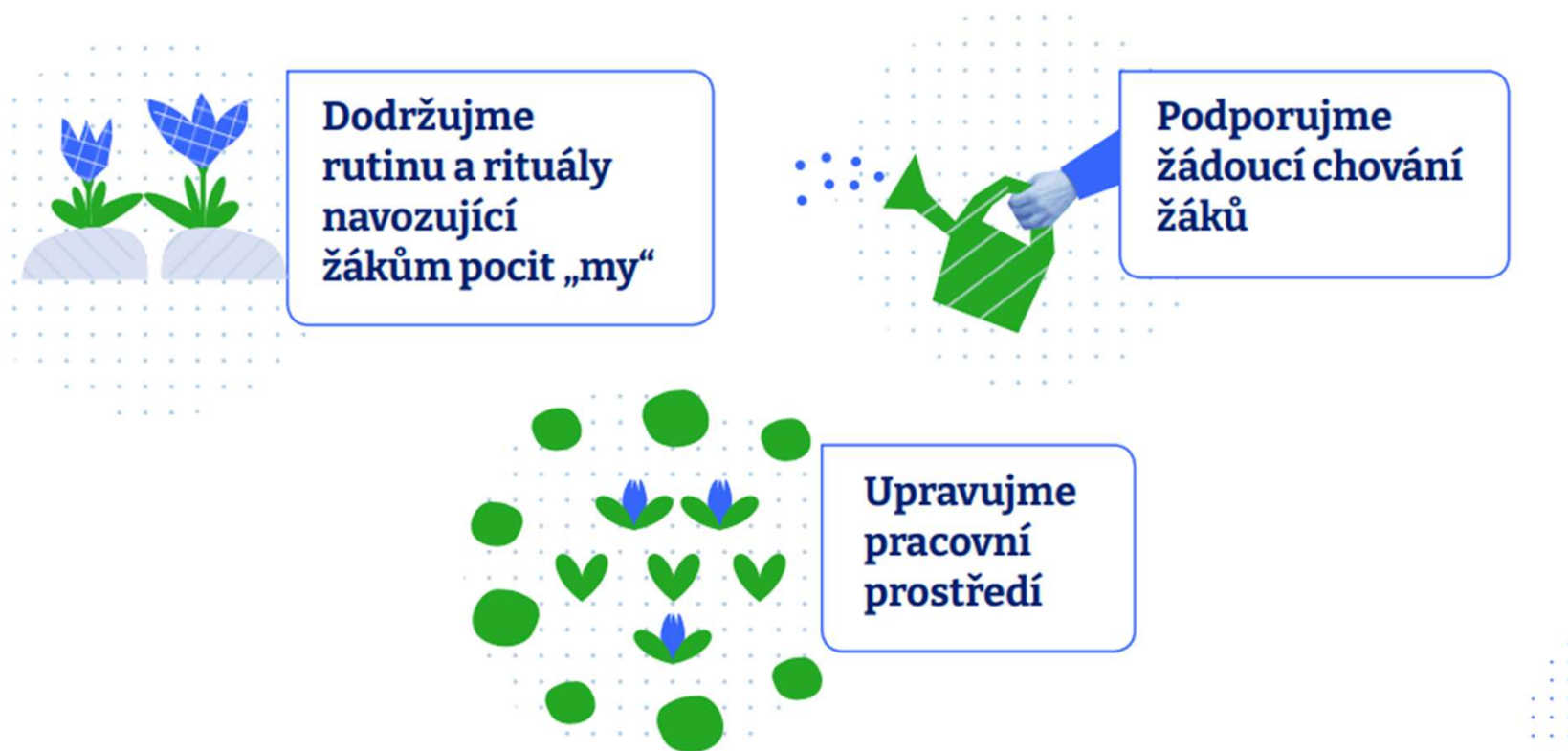

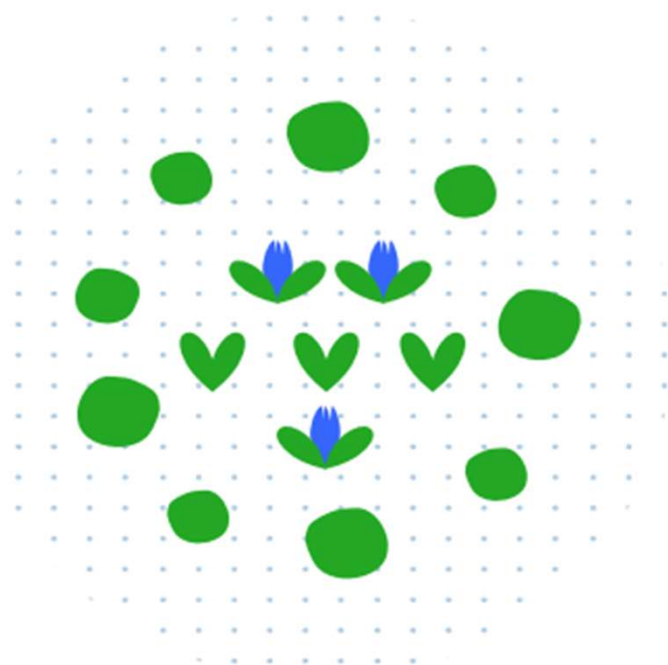
Modul I Bezpečné klima

<https://zapojmevsechny.cz/67-bezpecne-klima-ve-tride>

Modul I

První etapu cesty učitele k úspěšné práci s heterogenní třídou tvoří téma **vytváření pozitivního třídního klimatu**, v rámci kterého se budeme věnovat **třem zásadám** představeným v obrázku níže.

ZÁSADA

Upravujme
pracovní prostředí

Upravujme pracovní prostředí

Přínos pro žáky: žáci mohou často pracovat na místě, které je pro zvolený způsob výuky nejlepší

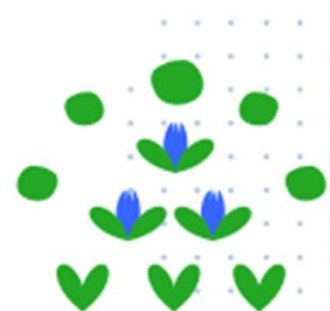
1

Učitel nabízí v nezbytných případech žákovi individuální práci na samostatném pracovním místě.

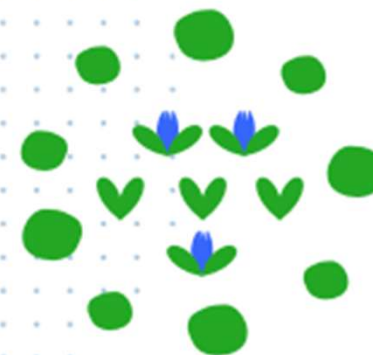
2

Učitel zajišťuje stanoviště s volně dostupnými učebními pomůckami.

3

Učitel často umožňuje žákům volbu práce na místě, které je pro jejich práci nejvhodnější.

4

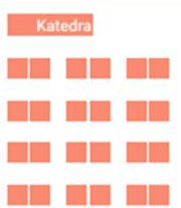
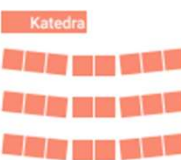
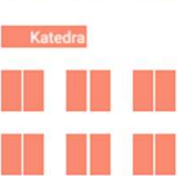
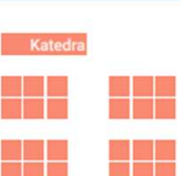
Učitel upravuje prostředí třídy tak, aby umožňovalo flexibilně pracovat s žáky rozdílnými aktivizačními metodami podle jejich potřeb.

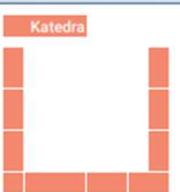
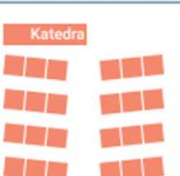
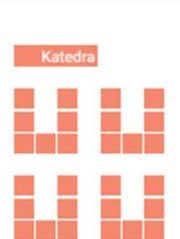
Tip pro vás

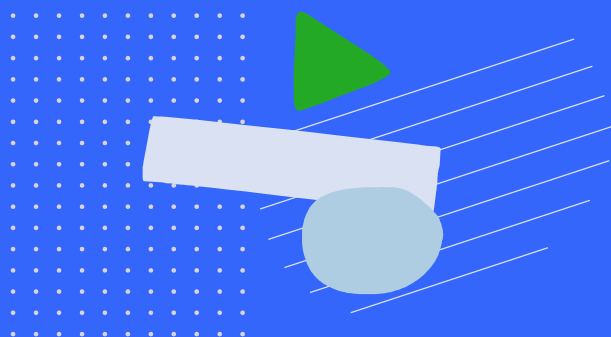
Příloha 03

VYTVÁŘEJME PESTRÉ SPOLEČNÉ UČEBNÍ SITUACE

Využití: Vizualizace vybraných uspořádání lavic při výuce

		vhodné	nevhodné
DVOJICE		☐ samostatná práce ☐ práce ve dvojicích	☐ skupinová práce
PREZENTACE		☐ třída věnuje pozornost jednomu mluvčímu stojícímu vpředu	☐ skupinová práce
HNÍZDA		☐ skupinová práce (ideálně ve čtveřicích)	☐ pozornost jednomu mluvčímu
PRÁCE V ROZÍCH		☐ práce na větších projektech ☐ každý roh = jedno téma / jedna aktivita	☐ samostatná práce ☐ práce ve dvojicích

		vhodné	nevhodné
PODKOVA		☐ podněcení diskuse ve třídě ☐ samostatná práce; učitel může pozorovat všechny žáky a poskytovat jim individuální pomoc	☐ skupinová práce
MOTÝL		☐ samostatná práce (kdy lavice ve středu motýla slouží jako místo, kam žáci chodí pro další instrukce, pomůcky nebo nový úkol); učitel má přístup ke všem žákům, budou-li potřebovat pomoc	☐ celotřídní diskuse ☐ práce v menších skupinách
RYBÍ KOST		☐ umožňuje všem žákům věnovat pozornost mluvčímu stojícímu vpředu ☐ umožňuje pohodlně všem žákům vstoupit do diskuse	☐ skupinová práce
PODKOVY		☐ rozvíření diskuse v menších skupinách; učitel může uvést některá odvážná tvrzení nebo „problémy“ k tématu výuky a nechá své žáky o nich ve skupinách diskutovat (vhodné také při výuce cizích jazyků); žáci mají za úkol dojít ke shodě nebo ke společnému řešení problému	☐ samostatná práce ☐ frontální výuka
VELKÉ SKUPINY		☐ práce na větších projektech (organizace akce, sestavení hry, založení fiktivní společnosti apod.); je potřeba počítat se zvýšeným hlukem ve třídě	☐ frontální výuka ☐ samostatná práce ☐ práce ve dvojicích

Modul II

Výuka srozumitelná všem žákům

<https://zapojmevsechny.cz/67-bezpecne-klima-ve-tride/vyuka-srozumitelna-vsem-zakum>

Modul II

Druhou etapu učitelovy cesty na práci s heterogenní třídou téma **realizace výuky srozumitelné pro všechny žáky**, v rámci kterého se budeme věnovat **čtyřem zásadám** představeným v obrázku níže.

Používejme
jednoduchý jazyk
a vizuální podporu

Vytvářejme
pestré učební
situace

Ujistěme se,
že si všichni žáci
vědí rady

Nastavujme
efektivně kritéria
hodnocení tak,
aby všichni žáci
mohli zažít úspěch

ZÁSADA

Vytvářejme
pestré učební situace

Vytvářejme pestré učební situace

Přínos pro žáky: žáci během výuky často dostávají příležitost pracovat způsobem, který jim vyhovuje

1

Učitel při zavádění kooperativní výuky pracuje nejprve s dvojicemi žáků a postupně počet žáků ve skupině zvyšuje.

2

Učitel kromě výsledku práce ve skupině sleduje a podporuje fungování samotné kooperace.

3

Učitel zařazuje do výuky reflexi práce, ve které žáci hodnotí týmovou spolupráci.

4

Učitel plánuje a realizuje (s případným zapojením asistenta pedagoga) metody kooperativní výuky, které si žáci sami volí (projektová výuka, diskuse aj.).

Tip pro vás

Příloha 05b

VYTVÁŘEJME PESTRÉ SPOLEČNÉ UČEBNÍ SITUACE

Využití: Pomůcka pro určení rolí ve skupině

Poznámka: Při skupinové práci lze karty použít např. jako přehled rolí, jako losovátka rolí, po přidělení rolí jako osobní výzvy. Při přidělení rolí na delší období lze připevnit na pracovní místo či židli žáka. Použít lze celé karty nebo využít jen jednu část např. znak a jméno u mladších dětí).

Zdroj: archiv autorů

MLUVČÍ	Prezentuje skupinovou práci. Domlouvá se s ostatními skupinami a s učitelem.		Jméno žáka:	Učím se vyjadřovat se plynule a srozumitelně, vystupovat před lidmi, prezentovat vlastní práci.
ZAPISOVATEL	Zapisuje získané informace podle domluvy na papír, PC atd.		Jméno žáka:	Učím se formulovat výstižně věty, vybírat důležité informace.
VYHLEDÁVAČ	Vyhledává informace v povolených zdrojích.		Jméno žáka:	Učím se orientovat se v textu, porozumět různým druhům textu, kriticky hodnotit informace a zdroje.
GRAFIK	Navrhuje, jak bude vypadat výsledek úkolu (obrázky, barvy, nadpisy atd.).		Jméno žáka:	Učím se rozvíjet kreativitu, vidět práci jako celek, kombinovat různé podklady a spojovat je v celek.
ČASOMĚŘIČ	Dohlíží, aby skupina plnila úkoly v zadaném čase.		Jméno žáka:	Učím se orientovat se v čase, odhadovat, kolik času zabere jaká aktivita, rozvrhnout práci tak, aby byla zvládnutelná v daném čase.

SBĚRAČ	Zpracovává a vybírá nejdůležitější informace od členů skupiny.		Jméno žáka:	Učím se rozhodovat a poznat, jaké informace jsou podstatné a které lze využít.
NADHAZOVAČ	Přichází s novými nápady a návrhy, jak vypracovat úkol.		Jméno žáka:	Učím se kreativnímu myšlení, schopnosti prosadit se a přesvědčit ostatní.
POSEL	Přináší materiály a pomůcky.		Jméno žáka:	Učím se pečlivosti, odhadu, kolik a jaký materiál skupina potřebuje.
HODNOTITEL	Hodnotí průběžně práci a doporučuje, co vylepšit.		Jméno žáka:	Učím se zamýšlet se s nadhledem nad vlastní prací, umět říct druhým, co se mi líbí i nelíbí a být schopen říct proč.
ROZHODČÍ	V případě neshod se snaží pomoci vyřešit konflikt a přijít s řešením, které bude vyhovovat všem či většině.		Jméno žáka:	Učím se řešit konfliktní situace, vcítit se do druhých.
POVZBUZOVATEL	Všímá si nálady ve skupině a snaží se vyhecovat všechny členy skupiny k zápalu do práce.		Jméno žáka:	Učím se pozitivnímu přístupu k práci.
POŘÁDKÁŘ	Udržuje pracovní místo v čistotě a pořádku.		Jméno žáka:	Učím se schopnosti udržovat při práci pořádek, mít přehled o pomůckách a potřebných materiálech.

Modul III

Diferencované vyučování

<https://zapojmevsechny.cz/kategorie/69-diferencovane-vyucovani>

qr.als.cz

Modul III

Závěrečnou etapu učitelovy cesty na práci s heterogenní třídou tvoří téma **umožnění různého tempa a obtížnosti výuky**, v rámci kterého se budeme věnovat **třem zásadám** představeným v obrázku níže.

Vytvářejme
obsahově gradované
úlohy

Používejme
ve výuce
kotvící aktivity

Umožňme
pracovat žákům
svým tempem

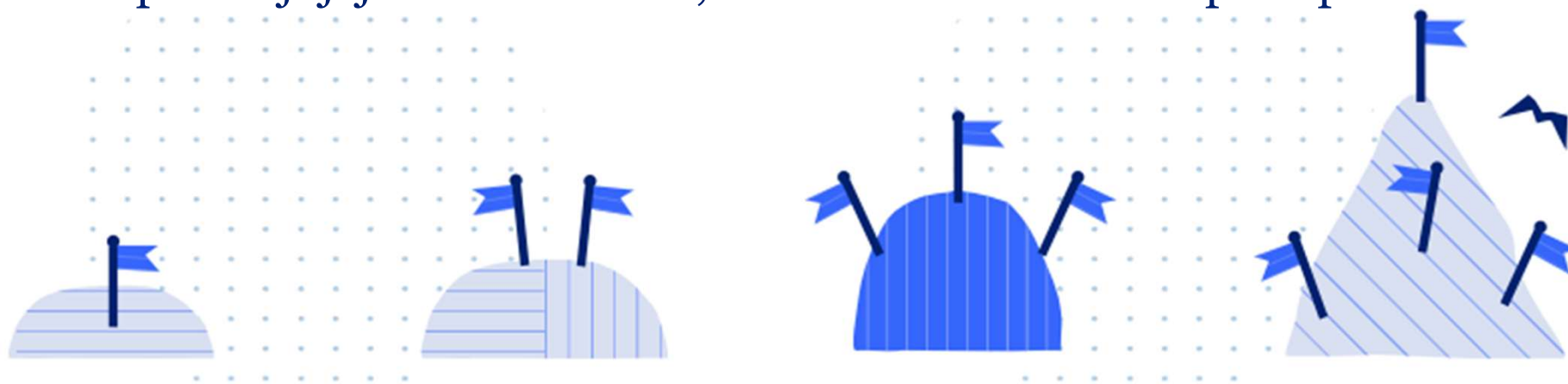
ZÁSADA

Vytvářejme
obsahově gradované
úlohy

Vytvářejme obsahově gradované úkoly

Přínos pro žáky: žáci ve výuce řeší takové úlohy, které svou obtížností odpovídají jejich možnostem, a mohou tak zažívat úspěch po dokončení práce

1

Učitel respektuje **individuální možnosti** svých žáků a uvědomuje si zónu jejich nejbližšího vývoje.

2

Učitel upravuje **jednu společnou úlohu** se stejným obsahem pro jednotlivé žáky.

3

Učitel zadává **zároveň různé úlohy**, které se liší svým obsahem zadání.

4

Učitel opakovaně nabízí žákům **na výběr úlohy**, které jim umožňují odhadovat své schopnosti a držet se v zóně jejich nejbližšího vývoje.

Osvědčené tipy pro zadávání gradovaných úloh

- ✓ stanovením **různého časového limitu** (např. kratší čas pro výkonnější žáky, delší čas nebo možnost dokončení úlohy v rámci jiného zadání pro rozvážnější žáky)
- ✓ **zadáním částí nebo případně celé úlohy** (např. úloha rozdělená na jednotlivé části, volbu jejich počtu je možné ponechat v některých případech na žácích)
- ✓ **mírou samostatnosti** při řešení úlohy (např. u úlohy žáci vybírají správné řešení z nabídky, párují správné odpovědi, hledají chyby v řešení, doplňují jen části řešení)
- ✓ zjišťováním **výsledků úlohy** (např. výsledky úlohy žáci předávají ústně, písemně, graficky)

Osvědčené tipy pro zadávání gradovaných úloh

- ✓ **způsobem hodnocení** (např. individuální norma pro každého žáka, skupinová norma)
- ✓ uzpůsobením vhodným **využitím specifických pomůcek** - jako např. přehledy učiva, strukturovanými záznamovými archy, speciálními učebnicemi
- ✓ **doručením** úloh (úkolové karty, barevné odlišení, obálková metoda, stanoviště, vlastní selekce)
- ✓ **využíváním Bloomovy taxonomii** - prostřednictvím aktivních sloves popis výukového cíle žáků - např. rozumí, vysvětlí, aplikují, analyzují, hodnotí, tvoří

Tip pro vás

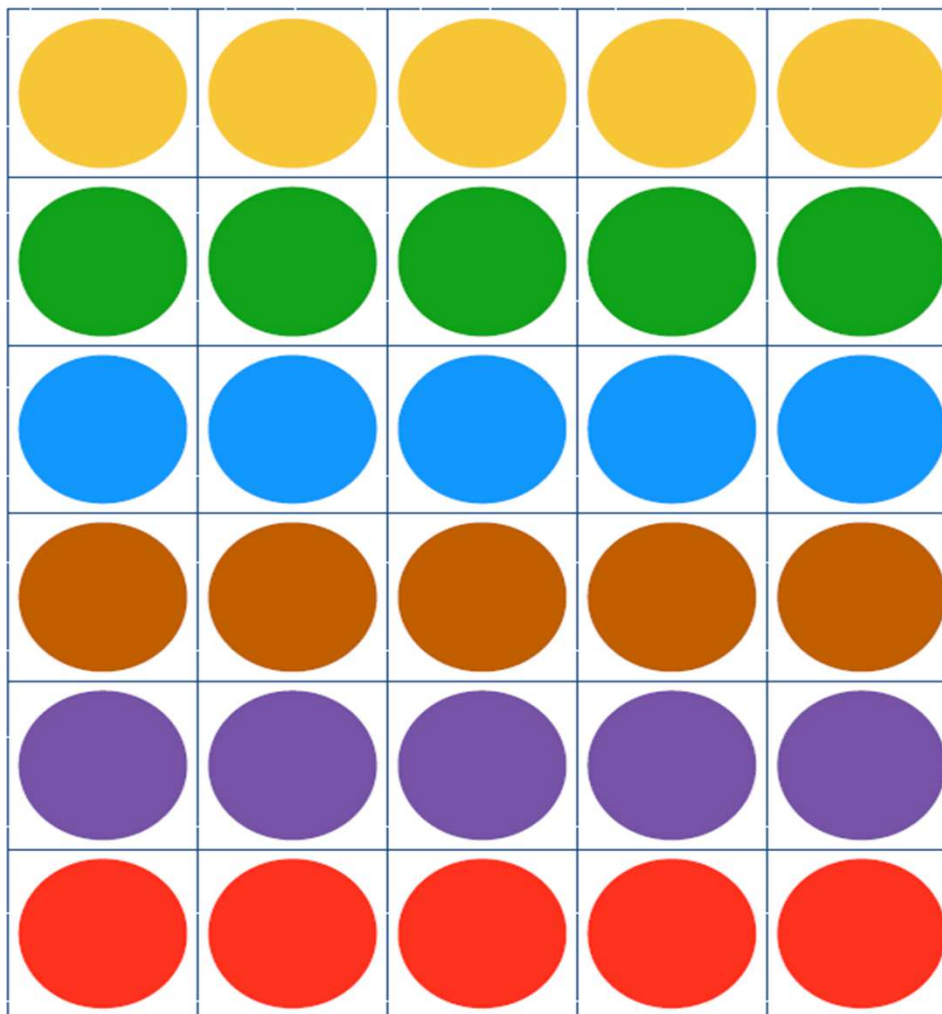
Příloha 07

UMOŽNĚME ŽÁKŮM PRACOVAT SVÝM TEMPEM

Využití: Barevné puntíky pro gradované úlohy

Poznámka: Barevné puntíky lze vytisknout na samolepicí papír. Jedna barva reprezentuje jednu úroveň úloh. Učitel puntíky označí úlohy patřícíné úrovni a žáci mohou jistě (samí nebo po konzultaci s učitelem) volit mezi úrovněmi.

Zdroj: archiv autorů

Tip pro vás

Příloha 04

POUŽÍVEJME GRADOVANÉ SLOVNÍ ÚLOHY

Využití: Bloomova taxonomie jako pomůcka pro přípravu gradace úlohy

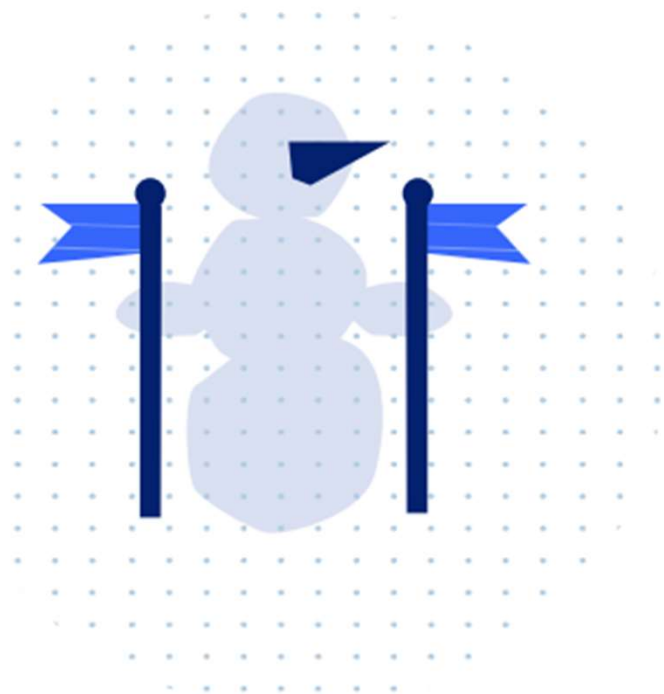
Poznámka: Pomůcka umožňuje učitelům vytvářet žákům gradované zadání až pro šest úrovní. Učitel může na průčky s návrhem otázky/zadání a doplnit podle vlastní potřeby konkrétní znění. Žáci si sami vybírají úroveň obtížnosti úlohy (čímž se učí reálně sebehodnotit vlastní možnosti) nebo jim ji přiděluje učitel.

Zdroj: archiv autorů

Úroveň	Cíl úlohy		Vhodné otázky / zadání pro žáky
	ZAPAMATOVAT Žák rozpozná, vyjmenuje, popisuje, zařadí.		Kolik ?
			Kdy ?
			Jak velký ?
			Co je ?
			Kdo objevil ?
			Vyjmenujte
			Uveďte pravidlo
	ROZUMĚT Žák definuje, vyjádří vlastními slovy, popisuje, shrne, vysvětlí, objasní.		Zjistěte
			Vyjmenujte
			Co se stane, když ?
			Čím se liší ?
			Proč ?
			Jakým způsobem ?

PŘÍLOHY | Desatero úspěšné práce s heterogenní třídou

Úroveň	Cíl úlohy		Vhodné otázky / zadání pro žáky
	APLIKOVAT Žák použije, vykoná, aplikuje.		Doplňte do vět, do slov
			Vyberte správné řešení
			Proveďte podle vzorce/pravidla
			Sestavte
			Použijte pravidlo
	ANALYZOVAT Žák provádí rozbor, rozhoduje se, rozlišuje, specifikuje, srovnává, nalézá vztahy.		Označte ve schématu
			Popište diagram
			Zhodnoťte význam
			Proč myslíte, že ?
			Jaké jsou klady a zápory ?
			Jaký je vztah mezi ?
	HODNOTIT Žák vybere postup, jak vyřeší problém, prozkoumá, vytvoří hypotézu, posoudí, otestuje.		Vypracujte zprávu
			Na internetu najděte a porovnejte
			Udělejte přehled
	TVOŘIT Žák navrhuje, plánuje, vymýšlí, vytváří, vynalézá.		Formulujte dotazy
			Jak se dá v praxi využít ?
			Na základě vlastního pozorování

ZÁSADA

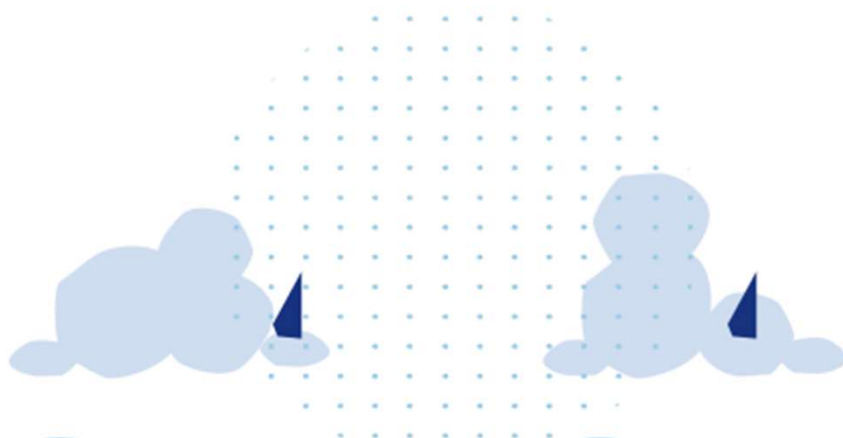
Používejme
ve výuce
kotvící aktivity

Používejme ve výuce kotvící aktivity

Přínos pro žáky: žáci vždy vědí, co mohou udělat v případě, že svou aktivitu dokončí dříve než ostatní

qr.als.cz

1

Učitel má s žáky **domluvený postup**, jak odevzdávat dokončenou práci.

2

Učitel má s jednotlivými žáky **domluvené aktivity** pro případ, kdy svou práci dokončí dříve než ostatní.

3

Učitel zadává žákům, kteří svou práci dokončí dřív, **jednu společnou kotvící aktivitu**.

4

Učitel dává žákům na **výběr z kotvících aktivit**, které jsou pro žáka v dané situaci smysluplné.

Co mohou být kotvící aktivity?

- ✓ kotvící aktivity **související s konkrétní vyučovací hodinou** - rozšiřující pracovní listy, opakování prostřednictvím připravených pomůcek, tvorba vlastních přehledů učiva, kreativní psaní
- ✓ kotvící aktivity **realizovatelné napříč vyučovacími předměty** - psaní textu, didaktické hry – pexeso; tiché čtení – oblíbená kniha, časopis; umělecké projekty, manipulativní činnosti
- ✓ **relaxační** aktivity

Proč využívat kotvící aktivity?

- ✓ motivace všech žáků k dokončení zadaného úkolu, zároveň podporujeme žáky **udržet jejich tempo a motivaci k práci**
- ✓ posilování učební autonomie, **přebírání zodpovědnosti za své vlastní učení**, proměňování nečinného času v čas aktivního učení
- ✓ **získání času pro učitele** v situacích, kdy je nemá možnost individuálně pomáhat několika žákům najednou
- ✓ **domluvení společných pravidel**, ohledně využívání pomůcek a prostoru ve třídě pro určité kotvící aktivity, poskytnutí možnosti volby mezi několika variantami

Tip pro vás

PŘÍLOHY | Desatero úspěšné práce s heterogenní třídou

Příloha 08

POUŽÍVEJME VE VÝUCE KOTVÍCÍ AKTIVITY

Využití: Nabídka kotvících aktivit

Poznámka: Žák, který je hotov se svou prací, pracuje na kotvící aktivitě. Kotvící aktivitu může losovat nebo vybírat (bez či za konzultace s učitelem) z nabídky na kartách. Učitel i ostatní žáci mají díky této kartě (na lavici, jako jmenovka žáka, na domluveném viditelném místě) jasné znamení, že žák pracuje na povolené kotvící aktivitě.

Zdroj: archiv autorů

DENÍK 	PRACOVNÍ LIST
ČETBA 	KŘÍŽOVKA
ÚLOHA NAVÍC 	STAVEBNICE
NEZÁVAZNÝ TEST 	PUZZLE

PRÁCE NA PC 	POMOC SPOLUŽÁKOVI
REFERÁT 	TŘÍDNICKÉ PRÁCE
NOVINKA 	PORTFÓLIO
ŠIFRA 	DODĚLÁVÁNÍ RESTŮ
MALOVÁNÍ 	ŽOLÍK

5. Reflektivní deník v tištěné i v online podobě

Možnost stažení online verze zde

[Reflektivní deník aneb cesta učitele k úspěšné práci s heterogenní třídou | Zapojmevšechny.cz](#)

Reflektivní deník ke stažení s interaktivními formuláři

[MODUL I: Bezpečné klima ve třídě](#)

[MODUL II: Výuka srozumitelná pro všechny žáky](#)

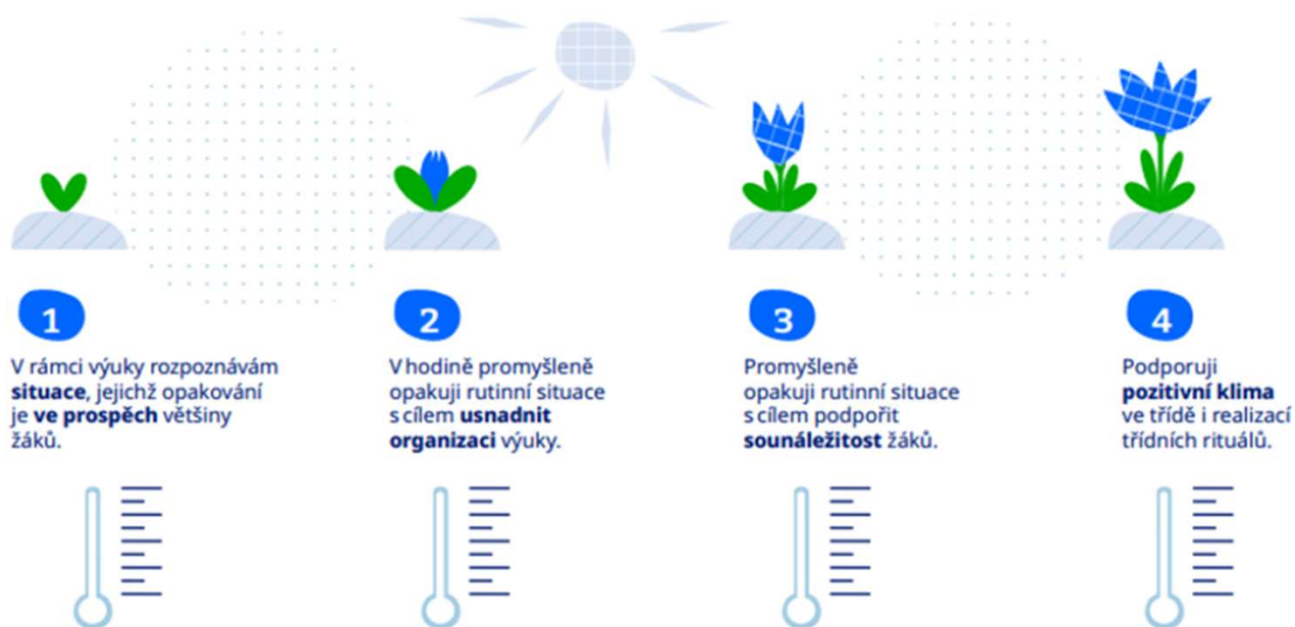
[MODUL III: Diferencovaná výuka](#)

Pro koho je RD určen?

Z čeho se RD skládá?

5. Reflektivní deník v tištěné i v online podobě

V **checklistu** si pedagog či pedagožka může **zaznačit své výchozí a závěrečné zkušenosti či dovednosti** v jednotlivých krocích, které vedou k naplnění zásady.

5. Reflektivní deník v tištěné i v online podobě

V **úvodní části** se vyučující může ještě před zahájením práce **zamyslet** nad vlastní školní praxí a formulovat si, kam se chce v dané zásadě posunout.

NEŽ se pustím do práce v zásadě

Jaká témata jsou pro mě v rámci dané zásady klíčová?

DATUM:

V čem vnímám své silné stránky při práci s rutinami a rituály?	Co vyzkouším v nejbližší době?
V čem vnímám své slabé stránky při práci s rutinami a rituály?	Napište konkrétní činnosti, na které se chcete nyní soustředit v souladu s naplněním zásady:
Za jaký časový horizont budu vyhodnocovat své snahy (zvolte si dvě období zhodnocení – první ohlédnutí, druhé ohlédnutí)?	

5. Reflektivní deník v tištěné i v online podobě

V rozpracovaných krocích checklistu jsou předkládány **otázky k vlastní reflexi**.

A nyní KROK za krokem... 1

V rámci výuky rozpoznávám situace, jejichž opakování je ve prospěch většiny žáků.

DATUM:

Jakých konkrétních situací si všímám a jaký v nich vidím prospěch pro žáky?	Všiml/a jsem si situací, které se opakují , ale nevnímám je jako prospěšné. Zapište si je:
Jak budu pokračovat? Kolik potřebuji času? Datum prvního ohlednutí si zapište na další stranu.	

5. Reflektivní deník v tištěné i v online podobě

Ke každému kroku jsou připojeny **konkrétní tipy** pro posílení daného kroku.

TIPY, jak posílit krok 3

Vysvětlujte žákům předem **následky** v případě nedodržování stanovených pravidel (např. odebrání výhod, ztráta volného času).

Přizvěte žáky do **diskuse o možných následcích** nedodržování stanovených pravidel. Lépe pochopíte, jak sankce žáci vnímají.

Přizvěte žáky k **vizualizaci stanovených pravidel** společně s následky při jejich nedodržování (např. vystavte vizualizovaná pravidla na dobře viditelném místě ve třídě tak, abyste na ně mohl/a odkazovat).

5. Reflektivní deník v tištěné i v online podobě

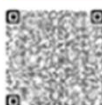
Konec každé zásady poskytuje prostor k závěrečnému ohlédnutí za prací, kterou vyučující v jednotlivých zásadách odvedli.

NEZAPOMEŇTE se ocenit

Nezapomeňte se ocenit za to, když se vám podaří splnit dílčí krok, který jste si v oblasti rutin a rituálů ve třídě naplánoval/a. Vepište si do obrázku, jakým způsobem se odměníte.

Prostor pro poznámky, vyjádření vlastních myšlenek, nápadů a postřehů k průběhu práce na zásadě: Dodržujeme rutinu a rituály navozující žákům pocit „my“

Závěrečný tip: Zaměřte se vždy na jednu rutinní situaci, kterou budete se žáky vědomě nacvičovat. Definujte si žádoucí stav, kterého chcete danou rutinní situaci u žáků docílit.

5. Reflektivní deník v tištěné i v online podobě

Na konci každého modulu najde učitel či učitelka prostor pro ohlédnutí se za svou prací v jednotlivých zásadách.

Napište si pro sebe **vzkaz**, ve kterém si poznamenáte, k čemu se chcete po čase **opět vrátit** (konkrétní situace z výuky, další nápady do výuky).

4. Další vzdělávání v tématu

Online webináře k nástrojům NPI ČR pro práci s heterogenním kolektivem

[Tipy na vzdělávání | Zapojmevšechny.cz](#)

Za tým NPI ČR

PhDr. Renata Votavová

Vedoucí oddělení Společného vzdělávání, renata.votavova@npi.cz